

Oponentský posudek k disertační práci: Eva Jozífková- Hierarchie a chování člověka, BDSM jako alternativní sexuální chování

Disertační práce pojednává velmi zajímavým a odborně kvalifikovaným způsobem o psychologických a etologických projevech lidského sexuálního chování ve vztahu k dominanci a submisi v komunikaci. Na základě těchto obecných poznatků autorka rozvíjí podstatnou otázku či hypotézu, zdali v případě sado-masochistických forem chování (BDSM) se jedná o poruchu či alternativní formu sexuálního chování. Autorka se také zabývá důsledky, které pojetí BDSM jako poruchy představuje pro život lidí s těmito preferencemi, zejména pak jejich izolace či vyloučení ze společnosti a dále také pak důsledky tohoto chápání BDSM jako poruchy pro násilné chování ve společnosti obecně, kdy tyto skrývané formy sexuálního chování vytvářejí prostor pro násilí kriminálního charakteru.

V jednom ze stěžejních článků vztaženém k této disertační práci publikovaném v Archives of Sexual Behavior (2011) se autorka (společně se spoluautory M. Diamond, P. Weiss) zabývá vztahy mezi pornografií a sexuálně motivovanými trestnými činy v ČR. Autorka poukazuje na výsledky vlastních dat a data dalších výzkumných studií, které dokládají, že legalizace expozice pornografii nemá za následek a ani není v přímém vztahu k nárůstu sexuálně motivovaných trestných činů. V rámci detailnějšího studia pak autorka ukazuje na vztahy dominance a submise sexuálního chování a jejich vztah k přirozené hierarchii chování, která nenabývá násilných forem, pokud je tomuto chování umožněn přirozený, či alternativní průběh (E. Jozífková, M. Konvicka, Journal of Sexual Medicine, 2009). Zde autorka také podrobně studuje vztah dominance v sexuálním chování k prožitku sexuálního vzrušení. Ve své přehledové studii v Current Psychiatry Reports (Jozífkova, 2013) autorka také detailně pojednává o přesném rozlišení mezi BDSM a násilím.

Na podkladě těchto a dalších publikovaných výsledků spočívá také podstata této disertační práce, která je velmi hodnotná a založená na velmi detailním porozumění a také velmi významném přínosu pro vědecké poznání psychologie a etologie lidského sexuálního chování.

Autorka mimo jiné zmiňuje otázku, jak lze být ve vztahu dominantní ale ne tyranizující. V tomto ohledu je také zajímavá otázka, nakolik existuje vztah mezi projevy BDSM a narcistickou poruchou osobnosti?

V souhrnu tato disertační práce podle mého názoru představuje velmi hodnotný příspěvek k odborné literatuře a to navíc v prostoru, v němž neznámého je mnoho, byť se zde jedná o komunikaci v partnerských vztazích a jejich projevech na úrovni intencí a fantazie, tak jak ji velmi podobnou měrou prožívá velký počet lidí. Vzhledem k velké hodnotě této práce pro vědecké poznání ji doporučuji k obhajobě a jsem toho názoru, že splňuje stanovená kritéria pro disertační práci a titul PhD.

Petr Bob